

AWPL: Obecna władza Litwy nie zdaje egzaminu

Fot. wilnoteka.lt

Kilka punktów kodeksu reguluje prawa wyborcze mieszkańców w państwach Unii Europejskiej mniejszości narodowych.

Pięć zasad, stanowiących istotę wyborów w Europie to: jawność wyborów, ich równość, wolność, tajność oraz wybory bezpośrednie. Przestrzegając tylko tych zasad możliwe jest zapewnienie demokratycznego przebiegu wyborów oraz ich sprawiedliwych wyników.

Równe prawa wyborcze

Oznacza to klarowny oraz zrównoważony podział mandatów w okręgach wyborczych na podstawie kryterium liczby mieszkańców (także mniejszości narodowych). Niestety, Główna Komisja Wyborcza spowodowała, że np. 90 tys. wyborców w Kownie wybiera trzech posłów do Sejmu, a na Wileńszczyźnie - tylko dwóch. Zasada ta obejmuje również zmianę granic okręgów wyborczych, która musi odbywać się bez podtekstu politycznego oraz bez wyrządzania krzywdy przedstawicielom mniejszości narodowych. Kodeks wyraźnie opowiada się za ochroną okręgów wyborczych zamieszkałych przez mniejszości narodowe. Dla przykładu, rejon wileński według wielkości populacji jest jednym z największych na Litwie, jednak nie posiada niezależnego, oddzielnego od innych administracyjnych jednostek terytorialnych, jednomandatowego okręgu wyborczego. Wybierając posłów na Sejm, wyborcy rejonu wileńskiego głosują razem z wyborcami z Szyrwint, Solecznik, Trok i miasta Wilna. Podział na okręgi wyborcze został ustanowiony bardzo niekorzystnie dla społeczności polskiej. Rejon wileński (75 tys. wyborców, 61% - Polacy) i rejon solecznicki (31 tys. wyborców, 79% - Polacy) podzielono na pięć części, z których trzy zostały połączone z sąsiednimi rejonami, zamieszkałymi głównie przez ludność narodowości litewskiej. W wyniku takiego podziału pozostał tylko jeden okręg wileńsko-solecznicki (20 tys. wyborców z rejonu wileńskiego i 20 tys. wyborców z rejonu solecznickiego), w którym Polacy stanowią większość. GKW podjęła również decyzję o dołączeniu do wileńsko-trockiego okręgu wyborczego odległych miejscowości wileńskich (Soleniki), które są zamieszkałe głównie przez mieszkańców narodowości litewskiej, co jeszcze bardziej zmienia narodowościowe proporcje na niekorzyść autochtonicznej polskiej mniejszości narodowej. Wczoraj, 10 lipca 2012 r., GKW jeszcze bardziej pogorszyła obecną sytuację następującą decyzją - dwie dzielnice wyborcze rejonu wileńskiego, Sużańską Nr 45 i Skirlańską Nr 47 z wileńsko-szyrwincyńskiego okręgu wyborczego Nr 55, przeniósła do malacko-święciańskiego okręgu wyborczego Nr 54. Zatem, w rejonie wileńskim został utworzony jeszcze jeden wspólny z innymi dwoma rejonami okręg wyborczy. Zmieniając w ten sposób granice okręgów wyborczych osłabiana jest siła głosu polskiej mniejszości narodowej.

Wolność wyboru

Wyborca ma prawo do posiadania własnego zdania na temat każdego kandydata. Przedstawiciele władzy powinni zachować neutralność. W szczególności władza nie ma prawa do ingerowania w media oraz do zamieszczania reklam wizualnych. Zresztą, ta informacja powinna być przedstawiana i w języku mniejszości narodowej, czego niestety w Litwie nie ma. Równość możliwości Niemniej ważna dla dziedzictwa europejskiego jest zasada równych szans dla kandydatów i partii politycznych. Oznacza to, że wszyscy uczestnicy wyborów muszą być traktowani przez instytucje rządowe jednakowo i w sposób

neutralny. Niestety, podczas kolejnych wyborów z rządu nie ma kart wyborczych wydawanych także w językach mniejszości narodowych.

Równość a mniejszości narodowe

Kodeks mówi, że zgodnie z aktami prawa międzynarodowego, wszyscy posiadają takie same prawa wyborcze. Dotyczy to także przedstawicieli mniejszości narodowych, którzy powinni być chronieni przed jakąkolwiek dyskryminacją. Zasada większości nie powinna przeszkodzić przedstawicielom mniejszości narodowych do bycia członkami lub przewodniczącymi organów wyborczych. Niestety, od 1995 r. po dziś dzień przedstawiciele AWPL nie obsadzali stanowisk przewodniczących okręgów wyborczych, chociaż w partii AWPL są rzeczywiście wykształceni i kompetentni ludzie a podczas każdego wyborów AWPL składa propozycje swoich kandydatów do GWK. Niezdany egzamin Przedstawiliśmy tylko kilka punktów Kodeksu Dobrej Praktyki w Sprawach Wyborczych Komisji Weneckiej, które określają w jaki sposób państwo musi traktować swoich obywateli - przedstawiciele mniejszości narodowych. Pozostaje ubolewać nad tym, że obecny rząd Litwy w żadnym wypadku nie zdaje egzaminu w tej sprawie

Decyzja GWK łamie prawo UE

Wspomniana decyzja GWK z dnia 10 lipca roku bieżącego złamała Kodeks Dobrej Praktyki w Sprawach Wyborczych przyjęty 18-19 października 2002 roku w Wenecji przez Komisję Wenecką. GWK zasadniczo stworzyła nowy okręg wyborczy, odrywając dwie dzielnice wyborcze rejonu wileńskiego przyłączając je do rejonu święciańskiego i malackiego. Decyzja ta jest szczególnie niekorzystna dla miejscowych Polaków. Na przykład dwie dzielnice wyborcze, gdzie mieszkańcy pochodzenia polskiego stanowią 80 procent wszystkich mieszkańców, zostały przyłączone do rejonu malackiego i teraz głosy Polaków "zanikną", ponieważ w rejonie malackim Polacy stanowią tylko 6 procent mieszkańców!

Determinacja

Mimo dyskryminujących decyzji Głównej Komisji Wyborczej, regionalna partia Akcja Wyborcza Polaków na Litwie cieszy się coraz większym zaufaniem i poparciem wyborców i ma szansę wygrać nawet 13-16 mandatów do Sejmu Litewskiego. Przewodniczący AWPL Waldemar Tomaszewski jeszcze raz podkreślił, że partia jest pełna determinacji, aby pokonać wszystkie sztuczne przeszkody stworzone przez obecny rząd.